

**Rezultatele discuțiilor în cadrul meselor rotunde,  
organizate de comun cu**

**Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei,  
Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Justiției,  
Ministerul Sănătății**

**Secretariatul permanent al  
Consiliului Național Pentru Protecția Drepturilor Copilului**

**iunie 2014**

În baza Acordului de colaborare între Cancelaria de Stat și Reprezentanța UNICEF, Moldova, pentru anul 2013-2014, au fost organizate și desfășurate 9 mese rotunde, câte trei la Nordul, Sudul și Centrul Republicii pentru specialiștii de la nivel local cu tangență în activitatea protecției drepturilor copilului pe compartimente distincte. Domeniile prioritare identificate în Acordul de colaborare au fost **educație, protecție socială, justiție juvenilă.**

#### **Divizarea**

##### **Zona Nord**

Raioanele: Briceni, Dondușeni, Drochia, Edineț, Fălești, Florești, Glodeni, Ocnița, Rezina, Rîșcani, Sîngerei, Soroca, Șoldănești și municipiul Bălți

##### **Zona Centru**

Raioanele: Anenii Noi, Călărași, Criuleni, Dubasari, Hîncești, Ialoveni, Nisporeni, Orhei, Strășeni, Ștefan Vodă, Telenești, Ungheni și municipiul Chișinău

##### **Zona Sud**

Raioanele: Basarabeasca, Cahul, Cantemir, Cimișlia, Căușeni, Leova, Taraclia și UTA Gagauzia



#### **Scopul:**

- abordarea intersectorială a problemelor aferente temei discuției;
- consolidarea capacităților și responsabilizarea autorităților administrației publice locale în asigurarea protecției drepturilor copilului.

Activitatea se înscrie în obiectivul II a Secretariatului permanent al Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului: **diseminare a de cunoștințe și experiențe/practici pozitive în domeniul protecției copilului și familiei, dezvoltarea capacităților profesionale a specialiștilor din sistemul de protecție a copilului și a familiei, organizarea meselor de discuție, conferințelor și altor ședințe tematice.**

#### **Pregătire**

Urmare a cauzelor obiective desfășurarea activității inițial planificate pentru primăvara-vara 2013 a fost amânată pentru începutul anului 2014.

La ședința din 16 ianuarie, cu responsabilii numiți de ministerele implicate, la care au participat și reprezentanții partenerului de dezvoltare - UNICEF Moldova, au fost discutate ordinea efectuării meselor rotunde, perioada preconizată și tematica.

#### **Domeniul educație**

Runda de 3 mese rotunde desfășurate de comun cu *Ministerul Educației* urma să se desfășoare în lunile februarie și martie.

Subiectul ales pentru discuții:

##### **Promovarea Programului național de prevenire a abandonului școlar.**

Localitățile desfășurării: Chișinău, Cahul și Bălți.

##### **Participanții preconizați:**

1. Vicepreședinții de raioane responsabili de probleme sociale;
2. Reprezentanții Direcțiilor asistență socială la nivel de conducere;
3. Reprezentanții Direcțiilor educație la nivel de conducere;
4. Reprezentanții Direcțiilor ocrotire a sănătății la nivel de conducere
5. Reprezentanții inspectoratelor de poliție la nivel de conducere.

##### **Agenda:**

1. Cooperarea intersectorială în scopul prevenirii și combaterii abandonului școlar.
2. Abandonul școlar și neșcolarizarea copiilor în Republica Moldova.
3. Prezentarea conceptului de Program național de combatere a abandonului școlar.

Secretariatul permanent al CNPDC a întreprins activitățile necesare pentru asigurarea suportului logistic pentru cele 3 mese rotunde, însă Ministerul Educației a retras de pe agenda sa discuțiile pe marginea proiectului programului de prevenire a abandonului școlar pe motiv că acesta necesită a fi îmbunătățit până a fi propus pentru consultări publice.

Runda a fost amânată pentru o perioadă nedeterminată.

Aranjamentele logistice, efectuate de către secretariat au fost contramandate.

## Domeniul protecție socială a copilului

Runda de 3 mese rotunde desfășurate de comun cu *Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei* s-a desfășurat în luna martie:

Cahul - 18 martie

Bălți - 20 martie

Chișinău - 25 martie

Subiectul ales pentru discuții: **Măsuri de protecție specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.**

### Invitați:

1. Vicepreședinții de raioane responsabili de probleme sociale
2. Reprezentanții Direcțiilor asistență socială la nivel de conducere;
3. Reprezentanții Direcțiilor educație la nivel de conducere;
4. Reprezentanții Direcțiilor ocrotire a sănătății la nivel de conducere.
5. Reprezentanții inspectoratelor de poliție la nivel de conducere.

### Agenda

1. Cooperarea în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului prin prisma Acordului de Asociere RM – UE
2. Sistemul de protecție a copilului în Republica Moldova - reformele realizate și perspectivele
3. Procedurile și instrumentele de identificare, evaluare, asistență, referire, monitorizare și evidență a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți

### Probleme

1. Dificultăți în planificarea și alocarea surselor financiare pentru dezvoltarea și menținerea serviciilor sociale;
2. Lipsa cooperării între asistenții sociali comunitari și primari, în unele autorități ale administrației publice locale;
3. Oportunitatea revizuirii coraportului asistentului social comunitar la numărul de populație.

### Necesități/solicitări:

1. Dezvoltarea serviciilor sociale pentru copiii cu risc de instituționalizare, precum și dezinstituționalizați cu vârsta pînă la 3 ani.
2. Revizuirea și consolidarea organigramei Direcțiilor raionale asistență socială și protecție a familiei, inclusiv necesitatea includerii în statele de personal a unităților de psiholog și jurist.
3. Dezvoltarea în fiecare raion/municipiu a serviciilor sociale cu plasament de urgență. Dotarea serviciilor vizate cu unitate de transport.

### Propuneri

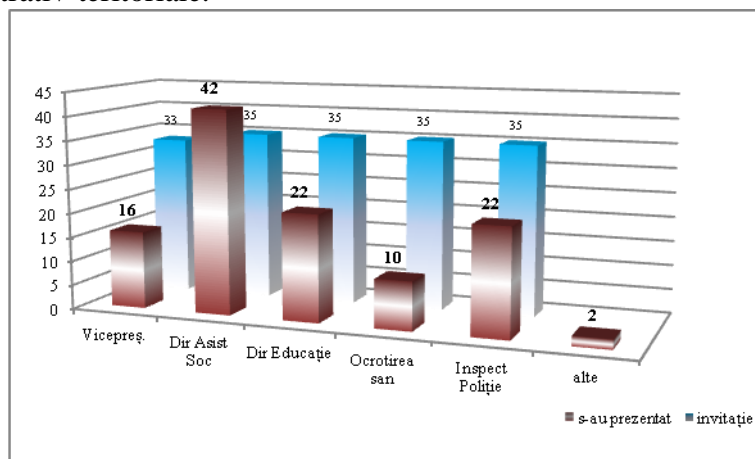
- Operarea modificărilor și completărilor la cadrul normativ în vigoare:
1. Codul de Procedură Penală: dosarele ce țin de încălcarea drepturilor copilului să fie examinate în mod prioritar;
  2. Eficientizarea și operaționalizarea procedurilor de reprezentare a intereselor copiilor, domiciliați în alte unități administrativ-teritoriale.

### Participare:

La cele 3 mese rotunde au fost invitate 173 persoane.

Prezența a constituit 65,9%.

Cel mai mare interes față de tema discuției au manifesta-o reprezentanții Direcțiilor Asistență Socială.



## **Domeniul justiție juvenilă**

Runda de 3 mese rotunde desfășurate de comun cu *Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției prin Oficiul Central pentru Probațiune și Procuratura Generală* s-a desfășurat în lunile aprilie – mai la:

Cahul - 10 aprilie

Bălți - 15 aprilie

Chișinău - 6 mai

### **Subiectul ales pentru discuții:**

*Cooperarea serviciilor în procesul de evaluare a copilului în conflict cu legea.*

#### **Invitați:**

1. Vicepreședinții de raioane responsabili de probleme sociale
2. Reprezentanții Direcțiilor asistență socială la nivel de conducere;
3. Reprezentanții Direcțiilor educație la nivel de conducere;
4. Reprezentanții inspectoratelor de poliție la nivel de conducere.
5. Reprezentanții procuraturilor teritoriale
6. Reprezentanții judecătoriilor teritoriale
7. Reprezentanții oficiilor teritoriale pentru probațiune.

#### **Agenda**

- Cooperarea în domeniul justiției juvenile prin prisma Acordului de Asociere RM – UE
- Cooperarea în procesul de evaluare a copiilor în conflict cu legea:
  - intervenția inspectoratului de poliție;
  - intervenția procuraturii
  - intervenția oficiului probațiunii.
- O mai bună protecție și asistență copiilor, în sistemul de Justiție. Dejudiciarizarea cauzelor penale cu implicarea copiilor (Institutul de Reforme Penale)

#### **Probleme**

- Desființarea inspectoratelor pentru problemele minorilor și transmiterea competențelor acestora ofițerilor de sector, fapt ce se reflectă în dificultăți de comunicare cu copiii;
- Identificată o nouă tendință negativă – creșterea numărului copiilor care abandonează voluntar domiciliu;
- Ignoranța părinților cu privire la răspunderea pentru neîndeplinirea obligațiilor de întreținere, de educare și de instruire a copiilor;
- Din lipsa unei instituții de tip Soloneț aplicarea măsurilor cu caracter educativ este aproape imposibilă;
- Reținerea unui minor bănuit în comiterea unei infracțiuni pentru 24 ore nu oferă timp îndeajuns pentru efectuarea tuturor acțiunilor procesuale necesare pentru investigarea cazului.

#### **Necesități/solicitări:**

- Organizarea instruirilor:
  - pentru ofițerii de sector în eficientizarea comunicării cu copiii;
  - pentru asistenții sociali în întocmirea actelor solicitate de către organul de drept;
  - pentru echipele multidisciplinare la intervenția și soluționarea diverselor situații în care sunt implicați copiii;
- Implicarea organelor de tutelă-curatelă în procesul de soluționare a cazurilor la împăcarea părinților în cadrul urmăririi penale;
- Responsabilizarea prin informare populația privind sancțiunile prevăzute de Art. 63 al Codului Contravențional în cazul neîndeplinirii obligațiilor de întreținere, de educare și de instruire a copilului;
- Efectuarea unui studiu cu privire la ce tip de servicii speciale sunt necesare în Republica Moldova pentru a preveni și combate fenomenul delincvenței juvenile.

## Propuneri

- Crearea/dezvoltarea serviciilor de reeducare a copiilor cu devieri de comportament și oferirea programelor informativ-educative de echilibrare și optimizare psiho-comportamentală, precum și programelor de achiziționare a unor abilități și competențe sociale ale acestor copii;
- **Operarea modificărilor și completărilor la cadrul normativ în vigoare:**
  1. Codul de Procedură Penală: art. 77, astfel ca în cazul, în care lipsesc părinții, minorul să poată fi reprezentat de o rudă de gradul II sau III, cu acordul acestuia;
  2. Codul Penal: art. 109, necesită a fi ajustat cu măsuri suplimentare de supraveghere ulterioară a copilului sau măsuri de constrângere cu caracter educativ;

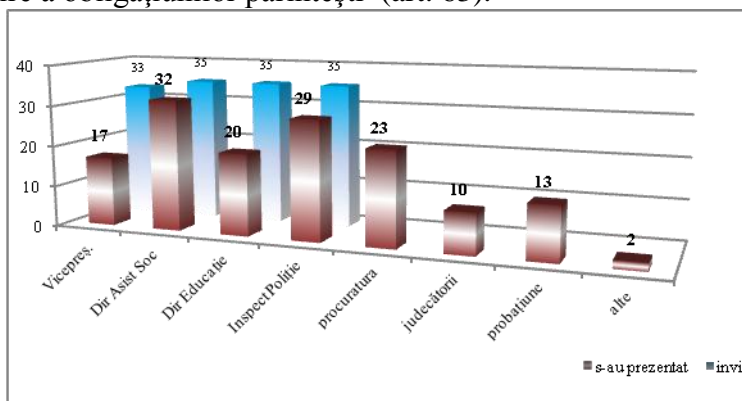
Codul Contravențional: introducerea medierii, înăsprirea sancțiunilor contravenționale pentru admiterea repetată a cazurilor de neîndeplinire a obligațiilor părintești (art. 63).

## Participare:

La cele 3 mese rotunde au fost invitate cca 195 persoane.

Prezența a constituit 74,9%.

Cel mai mare interes față de tema discuției iarăși au manifesta-o reprezentanții Direcțiilor Asistență Socială.



## Domeniul sănătate pentru copii

Urmare a amânării runde de către Ministerul Educației, cu acordul UNICEF, a fost făcută o propunere Ministerului Sănătății de a organiza în comun o rundă de discuții pe problemele ocrotirii sănătății copiilor.

Runda de mese rotunde desfășurate de comun cu *Ministerul Sănătății* și Centrul Național pentru Sănătate Publică, s-a desfășurat în luna mai la:

Chișinău - 12 mai

Bălți - 16 mai

Leova - 26 mai

Subiectul ales pentru discuții: **Cultura alimentației copiilor: colaborarea intersectorială, impactul multifactorial și intervențiile necesare pentru ameliorarea situației existente.**

### Invitați:

1. Vicepreședinții de raioane responsabili de probleme sociale
2. Reprezentanții la nivel de conducere a Direcțiilor asistență socială;
3. Reprezentanții la nivel de conducere a Direcțiilor educație;
4. Medicii șefi,
5. Specialiștii în igiena copiilor și adolescenților din cadrul Centrelor de Sănătate Publică.

### Agenda

- Cooperarea în domeniul sănătății prin prisma Acordului de Asociere RM – UE
- Alimentația copiilor și starea de sănătate: realități și interdependențe.
- Statutul nutrițional al elevilor

### Probleme

- Asistenți medicali din școli:
  - sunt puțini sau lipsesc;
  - nu posedă cunoștințe necesare despre modul de alcătuire a meniului sănătos;
  - nu beneficiază de instruire;
- Mai mult de jumătate din personalul angajat în blocurile alimentare nu are pregătirea necesară;
- Copiii din treapta gimnazială și liceală fac o pauză prea mare între micul dejun și prânzul pe care ei îl servesc acasă;

- Agenții economici nu sunt interesați să livreze cantități mici de produse alimentare instituțiilor mici.

### Necesități/solicitări:

- Elaborarea unui plan de măsuri pentru redresarea situației curente;
- Revizuirea sumei alocate pentru alimentarea copiilor în instituțiile de învățământ reieșind din normele fiziologice pentru meniu;
- Examinarea posibilității alocării surselor financiare pentru alimentarea elevilor claselor gimnaziale și liceale;
- Verificarea utilizării mijloacele financiare, alocate alimentației copiilor în instituțiile preșcolare;
- Organizarea instruirilor și cursurilor de perfecționare:
  - pentru cadrele blocurilor alimentare din școli;
  - pentru asistenții medicali.
- Organizarea unei vizite de studiu în mun. Chișinău, pentru a face cunoștință cu modelul de alimentare tip “Bufet suedez”.

### Propuneri

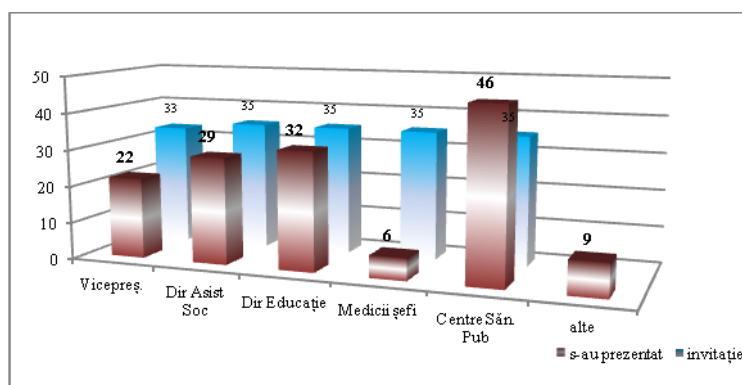
- Introducerea, începând cu clasa 5 a disciplinei obligatorii „Mod sănătos de viață”;
- Examinarea posibilității de instituire a centrelor unice de aprovizionare la nivel de raion;
- Examinarea posibilității de angajare la nivel de raion a câte o unitate de dietolog și tehnolog în industria alimentară, care să monitorizeze procesul de alimentație în instituțiile de învățământ din UAT;
- **Operarea modificărilor și completărilor la cadrul normativ în vigoare :**
  - *Legea achizițiilor publice:* accentul trebuie să fie pus pe calitatea produselor achiziționate și nu pe preț.

### Participare:

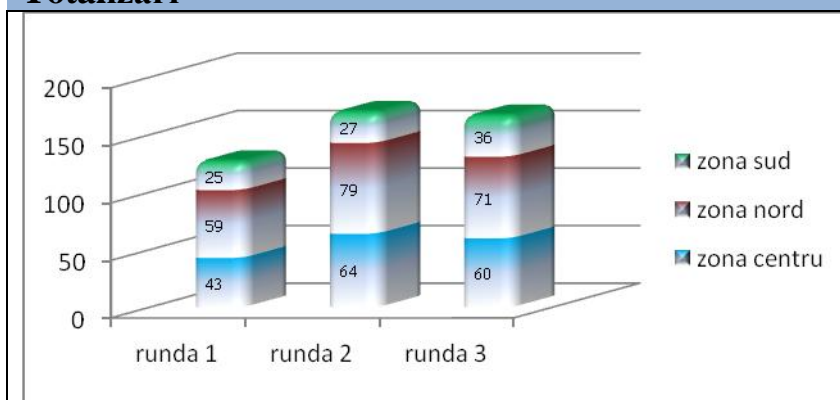
La cele 3 mese rotunde au fost invitate 173 persoane.

Prezența a constituit 83,2%.

Cel mai mare interes față de tema discuției au manifesta-o reprezentanții Centrelor de Sănătate Publică.



### Totalizări



### Participarea

Per total, împreună cu organizatorii și specialiștii delegați de către autoritățile publice centrale, la discuții au participat :

Runda 1 – 118 persoane

Runda 2 – 201 persoane

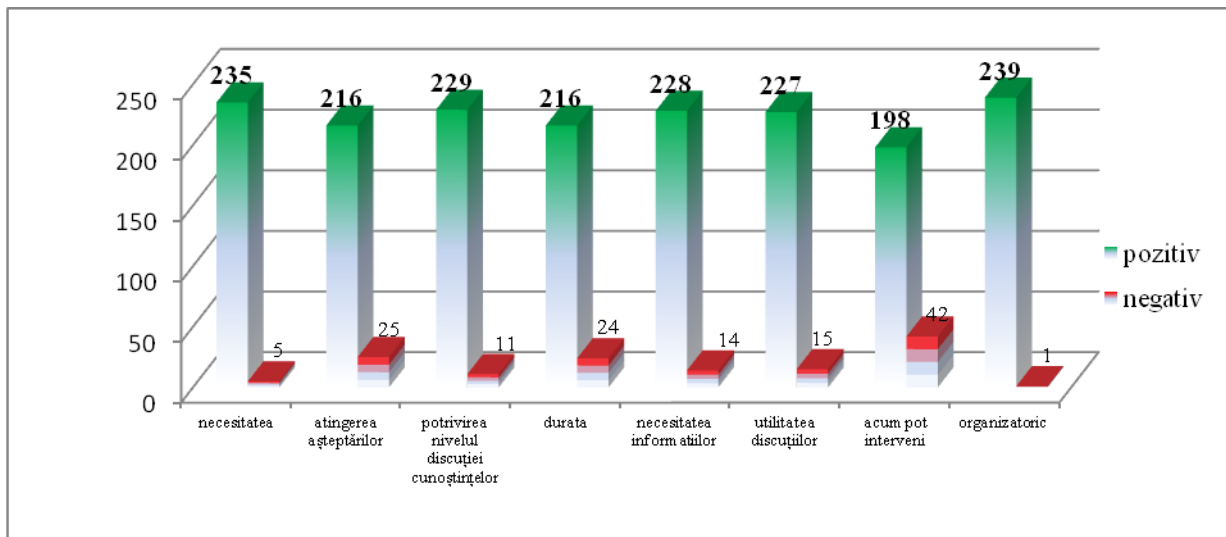
Runda 3 – 135 persoane

– 454 persoane

### Chestionarea participanților

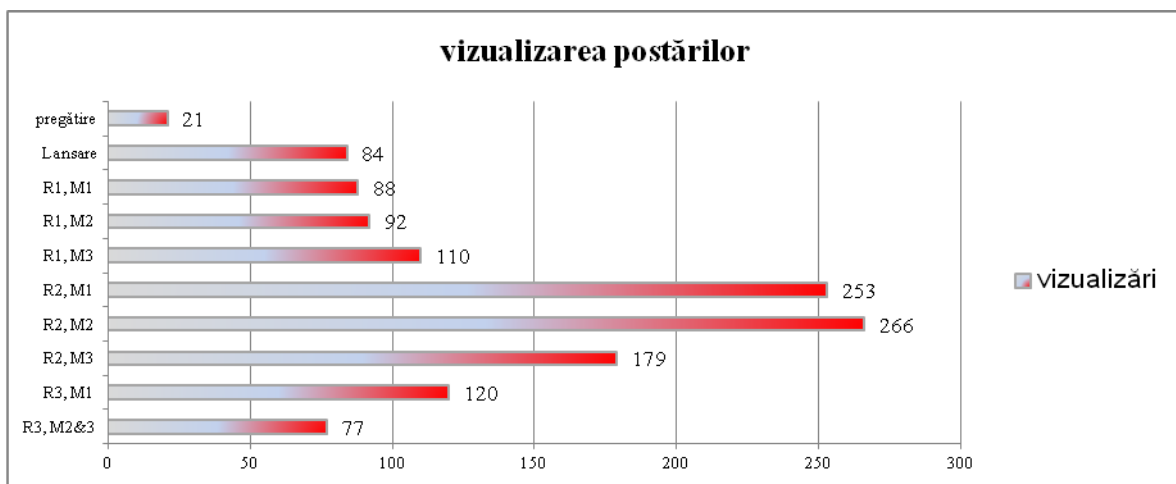
În cadrul discuțiilor, participanților le-au fost propuse chestionare pentru a evalua necesitatea, relevanța, importanța, utilitatea și organizarea discuțiilor.

Analiza a 242 chestionare completate din 429 distribuite (56.4%) a arătat aprecierea pozitivă sau negativă după cum urmează:



### Mediatizarea activității

Pe parcursul efectuării meselor rotunde, pe pagina Facebook a Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului <https://www.facebook.com/pages/CNPDC/693366150713990>, au fost postate 8 comunicate despre realizarea tuturor meselor rotunde



(conform datelor actualizate la 11.06.2014)

Număr maxim vizualizări au avut postările despre efectuarea runde a doua de discuții imediat după desfășurarea acestora.

În cadrul tuturor rundelor de mese rotunde s-a reușit organizarea unor discuții intersectoriale, la care participanții au putut să-și împărtășească experiența de rezolvare a mai multor probleme cu care ei se confruntă, să pună întrebări și să primească răspunsuri, să vină cu propuneri, care necesită a fi examinate de către specialiștii în domeniu.

O finalitate pozitivă colaterală este faptul că participanții au avut posibilitatea să stabilească noi relații de colaborare, prin socializarea cu colegii din același domeniu de activitate din raioanele adiacente.

Secretariatul permanent al CNPDC a întreprins activitățile necesare pentru asigurarea suportului logistic pentru discuțiile ce au avut loc la Cahul, Leova, Bălți și Chișinău.

### Impedimente

Pe parcursul pregătirii și desfășurării meselor rotunde Secretariatul s-a confruntat cu mai multe situații, care au creat impedimente bunei desfășurări a rundelor.

1. Amânarea desfășurării planificate pentru primăvara-vara 2013 fost pentru începutul anului 2014.
2. Perioadă foarte scurtă pentru organizarea și desfășurarea a 9 mese rotunde, care a presupus distragerea participanților atribuțiile funcționale.
3. Reticența față de necesitatea organizării evenimentelor din partea unor autorități centrale partenere.

4. Buget prevăzut pentru un număr mult mai mic de participanți (100) față de numărul persoanelor invitate (cca 500), calculat la prețurile anului 2013.
5. Cazuri în care Autoritățile publice locale invitate nu au reacționat la invitație, au pierdut-o sau nu au anunțat persoanele invitate despre eveniment.
6. Multiple cazuri de confirmare a participării din partea APL și neprezentare la eveniment.

#### **Lecții învățate.**

La organizarea altor runde de mese rotunde este necesar de ținut cont de următoarele:

1. Pregătirea materialelor pentru rundă trebuie să înceapă cu cel puțin două luni înainte de lansarea discuțiilor.
2. Determinarea clară a categoriilor participanților.
3. Anunțul activității și remiterea invitației cu cel puțin 2 săptămâni înainte de eveniment.
4. Dublarea invitației de către autoritatea publică centrală partener.

#### **Concluzii**

Specialiștii din sistemul de protecție a copilului și a familiei din autoritățile publice locale au nevoie de noi cunoștințe, experiențe și practici pozitive în domeniul protecției copilului și familiei. Astfel de mese rotunde contribuie nemijlocit la dezvoltarea capacităților lor profesionale. Organizarea meselor rotunde, conferințelor și altor ședințe tematice deși îi distrage de la rezolvarea problemelor de zi cu zi, le oferă posibilitatea de a învăța unii de la alții, de a aduce la cunoștința autorităților publice centrale opinia, problemele și situațiile cu care ei se confruntă.